

Referat af beboer- og pårørenderådet Jægersborghave

Tirsdag 30. januar 2024 15.00–17.00

Til stede:

Beboerrepræsentanter: Else Kieme, Jørgen Christiansen, Anny Frank Rasmussen, Annelise Pretzmann, Karen Nauntofte, Inge Sylvia Rasmussen.

Pårørenderepræsentanter: Mette Heurlin & Jette Tegner.

Gæster: Udviklingssygeplejerske Hanne Aastrup, pårørende Birgitte Nauntofte, beboer Jette Sørensen, beboer Lise Jessen.

Personale: forstander Ulla Rytved, afdelingssygeplejerske Pernille Sandholm, gruppeleder Zanne Nørgaard.

Referent: Nina Seistrup

Afbud: Inger Marie Ploug, Elsebeth Branth, socialpædagog Marianne Bech Petersen, seniorrådsrepræsentant Else Ørsted.

Velkomst og præsentation

Dagens møde var et temamøde om ritualer ved dødsfald på Jægersborghave. Det kan være svært at tale om døden og forholde sig til den. Ritualer og rammer kan være en hjælp til at tale ud fra, når man skal herfra, tage afsked eller når ens naboer går bort og man skal sige farvel til dem.

Mødet handlede om hvilke ritualer, beboere og pårørende kan anbefale til personalet, når der er en der går bort på Jægersborghave.

Samtalesalon om den sidste tid og ønsker til traditioner på Jægersborghave

Udviklingssygeplejeske Hanne Aastrup faciliterede mødet. Hanne har været med til at lave værdighedspolitikken i Gentofte plejeboliger. Det gennemgående ønske i dette arbejde var værdighed i den sidste tid. De ældre nævnte, at det var svært at tale med deres pårørende, om deres ønsker til den sidste tid. Vi startede med at se en lille film "klar til samtalen" fra Aalborg kommune, som har arbejdet meget med samtaler om døden. Efter filmen var der fælles dialog med udgangspunkt i forskellige spørgsmål.

Er let eller svært at tale om døden med sine pårørende?

For nogle faldt det mere naturligt end for andre, nogen oplevede at det var nemt at snakke om, andre at dialogen også handlede om at døden også er hvad vi gør den til, sørgelig eller festligholdelse af det liv der har været.

Pårørende gav udtryk for at det ville være fint med information om bl.a. palliation, hvis man ønsker at sove ind i eget hjem og være smertefri, og information om muligheder for samarbejde med f. eks. palliations-teams og vågetjeneste. I langt de fleste tilfælde, er der mulighed for palliativ behandling på Jægersborghave. Medarbejderne deltager i kompetence udviklingsforløb i palliation, og der samarbejdes med vågetjenesten, som lige har været på besøg til et gruppeledermøde for at øge samarbejdet. Plejehjemslægerne har mulighed for at henvise til palliations team. Dialogen fortsatte om at smertelindring er et stort emne i forbindelse med en værdig død. Personalet har et tæt samarbejde med plejehjemslægen. Der kan også indledes et samarbejde med et hospice efter ordination fra læge. De kommer og laver tilsyn i forbindelse med palliativ behandling. Jægersborghave har derudover et samarbejde med vågetjenesten. De har lige været på besøg, for at fortælle om deres arbejde.

Det er meget individuelt, hvordan beboere og pårørende ønsker forløbet i den sidste tid. Dialog om samtale om ønsker til den sidste tid i tæt forbindelse med indflytning, gav anledning til dialog, det er ikke alle der synes, at det er rart at skulle snakke med nye mennesker om et så personligt emne, dialog løbende er derfor nødvendig, og også et emne til lægebesøg. Der er nogle som ikke er klar over at hvis man ikke har taget stilling, så bliver man genoplivet. Der kan oprettes et livstestamente, men det er ikke et juridisk bindende dokument, kun vejledende. Man kan også skrive et brev til sine pårørende med sine ønsker, som man kan have liggende i sin bolig et aftalt sted.

Hvornår skal man tale om den sidste tid?

Samtalen om den sidste tid, skal være når man er klar. Det er for nogle nemmere at tale med sine nærmeste. For andre er det nemmere at tale med en i personalegruppen, man har en god relation med. Det kan være en snak der skal tages løbende, og noget man kan vende tilbage til af flere omgange. Der er mulighed for at man selv tager fat i en personale, man har det godt med. Det kan for nogle være nemmere at tale med en fremmed end med sine allernærmeste. Personalet kan tage initiativ ved at lade beboerne vide, at de er klar til at tage en snak om den sidste tid. På den måde ved dem der bor på Jægersborghave, at der er nogle at tale med. Personalet kan evt. spørge beboerne, om de skal tage en snak med de pårørende, hvis de selv finder det vanskeligt. Et godt samarbejde med de pårørende er rigtig vigtig, da de måske kender en udtryksform beboeren har. De kender måske også beboerens ønsker. Alle beboere og pårørende er enige om, at det skal være frivilligt. Der er ingen der skal opleve sig presset til en svær samtale, de ikke er klar til.

Hvad gør man hvis man er hukommelsessvækket?

Det vigtigste er, at man har en god kontakt til personalet som forstår en. Der er flere beboere og pårørende der syntes at præsten kan lave et arrangement i forbindelse med en gudstjeneste på Jægersborghave. Præsten har gennem sit virke, talt med mange mennesker der har taget afsked. Det give en anden vinkel i dialogen.

Det er vigtigt med et tæt samarbejde mellem pårørende og personale, når beboeren er hukommelsessvækket. Det er ikke alle der er friske i hele forløbet. Derfor er det vigtigt, at man har talt med enten personalet eller sine pårørende. De kan sammen finde den bedste måde at håndtere den sidste tid, ud fra deres kendskab til beboeren.

Ritualer:

Det kan være betryggende for beboerne at vide, hvad der sker når man går bort. Ritualer giver anledning til at tale om døden på en anden måde. På Jægersborghave er det et fast ritual, at stille et lille bord med et lys og blomster ude foran boligen, når der er en beboer der er gået bort. Derudover er der lidt forskellige ritualer på afdelingerne afhængig af personale- og beboersammensætning. Der er f.eks. lagt blomster ved afdøde og åbning af vinduet i boligen. Der er nogle beboere som gerne vil synge deres nabo ud, andre vil gerne holde et øjeblik stilhed i afdelingen. Der er nogle der ønsker at følge kisten ud. Derfor er samtalen vigtig, så det bliver beboernes ønsker og ikke personalet/pårørendes ønsker. Når en beboer går bort, kan der være en fin gestus, at

andre beboere der har været tæt på vedkommende, også får mulighed for at sige farvel i boligen.

Som pårørende er det er vigtigt at beboeren bliver behandlet med værdighed, og bliver klædt pænt på. Her kunne en pårørende fortælle, at hun oplevede sin mors død på Jægersborghave som værdig. Hun oplevede også at beboere og personale sang hendes mor ud. Det var et godt forløb pga. et tæt samarbejde med personalet.

Anbefalinger fra rådet:

- Der er lavet en aftale med bedemanden, om at kisten ikke må hentes under måltiderne. Det er godt, så der er mulighed for ritualer omkring afskeden.
- Der skal være mere åbenhed til at tale om døden, så vi alle kan finde tryghed i en svær situation.
- Det levede liv fejres ved en værdig afsked i plejeboligen, da personalet ikke deltager i bisættelser. Rådet har tidligere besluttet, at der gives blomster ved indflytning, men ikke ved begravelse.
- Forslag til billede på IBG-skærm, når en er gået bort, så man ved det, når nogen er gået bort. (Der var delte meninger)
- Beboerne får besked - f. eks ved måltiderne - når der er en der er gået bort.
- Ritualer med et lille bord ude foran boligen med lys og blomster skal fortsætte. Det er rart for beboerne og de pårørende, der skal sige farvel.
- Der er også et ønske om flage på halvt, ved at der bliver tilføjet et lille flag som er hejst på halvt, på det bord der stilles ude foran boligen.
- Der skal udleveres informationsmateriale ved indflytning, om den sidste tid med de muligheder der er og tilbud om dialog med personalet. Det at have noget neutralt materiale kan hjælpe med at få snakken i gang. Det giver noget man kan tale ud fra, og der er måske er nogle muligheder, man ikke var klar over. Det betyder ikke, at man skal tage stilling til det ved indflytning. Det er så man ved, at der er forskellige tilbud, når det bliver aktuelt.
- Der er nogle afdelinger der synger beboerne ud, og der skal være et tilbud om at synges afdøde ud. Der bliver ofte benyttet sang til forskellige højtideligheder. Det kan derfor være en god måde, for både beboere og personale at få sagt farvel på.

- Respekt for at ønsker til håndtering af dødsfald er meget individuelle. Det er vigtigt, at alt er et tilbud som er frivilligt.
- Ledelsen skal tage emnet op løbende på afdelingerne.

Datoer for møder i 2024

30.04.2024

30.07.2024 (Flyttes måske pga. ferie)

29.10.2024

Valg til beboerrådet sker i 1. kvartal. Info følger.

EVT.

Der bliver ønsket blomster på altanen, og det bliver indkøbt til foråret.

Gelænderet på altanen ønskes frisket op, det er en del af 10-års vedligeholdelsesplanen.

I forbindelse med Kommunens udelivspolitik, sker der en masse på udearealerne omkring os. Der er blevet anlagt en ny sti med bærbuske. Der er blevet lavet et gelænder over mod de gule huse, der kommer en vandsten i midten. Det kan bruges til gymnastik, eller man kan nyde vandet og fuglene mens man betragter den.

Der er plantet løgplanter i græsset, og der et ønske om flere løg. Vi har et projekt med en gartner, der anlægger blomsterbede i 2024. Der bliver plantet en del forskelligt, så der kommer noget frem næsten hele året.

Der er søsat et nyt projekt med bevægelse. Det betyder at der fælles bevægelse for alle afdelinger hver tirsdag kl. 11.00 i orangeriet, til sommer bliver det måske muligt at afholde udendørs. Desuden er der fortsat den fælles gå tur hver torsdag kl 11.

Der bliver lagt aktiviteter op på de digitale skærme på afdelingerne, samt via papiropslag, efterhånden som de bliver planlagt.

Villabyerne er ikke blevet leveret i et stykke tid. Vi plejede at få dem leveret hver 14. dag. Vi har kontaktet dem der udgiver bladet, og de fortalte os at de ikke bliver husstandsomdelt mere. Vi håber at vi er med i Villabyerne i denne uge, med en artikel om eleverne fra Bernadotteskolen som vi har på besøg. Eleverne er i praktik, og skal hjem på skolen og lave en opgave om hvad de har lært. De har bidraget med en masse gode oplevelser, for vores beboere i den tid de har været her.

Epinion

Beboere og pårørende har deltaget i en undersøgelse fra Epinion.

Når vi har modtaget besvarelserne, tages det med i beboer- og pårønderådet. Der taler vi om de tendenser, der er på Jægersborghave. De besvarelser vi får, kan give anledning til dialog. Det giver os noget konkret at arbejde med. Sidste år tog vi besvarelserne og lagde dem sammen med "hvad er vigtigt for dig dagen". Der var mange der sagde at maden var vigtig, og personalet er nu i gang med uddannelse i mad og måltider. Vi får gode tilbagemeldinger på maden, som er blevet væsentlig forbedret. Det smager godt og er pænt anrettet. Mad og måltidspolitik handler også om medbestemmelse. Eleverne fra Bernadotteskolen har bla. spurgt nogle beboere hvad de ønsker til frokost, og når næste hold elever kommer, fortsætter mad spørge undersøgelsen.